

EUROPSKA KOLEKTIVNA PRAVNA ZAŠTITA

Začetak

- **Smjernica 98/27** EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19.5. 1998 o tužbama na propuštanje radi zaštite interesa potrošača, SL EZ 1998, L 166, str. 51. Posljednji put kodificirana Smjernicom 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23.5.2009. (**ustrojeni mehanizmi kolektivne pravne zaštite**)
- **Zelena knjiga** „tužbe radi naknade štete zbog povrede EU prava o tržišnom natjecanju“, KOM(2005) 672 kon. (**tužbe radi naknade štete na području tržišnog natjecanja**)

- **Bijela knjiga** „Tužbe radi naknade štete zbog povrede EU prava o tržišnom natjecanju“, KOM(2008) 165 kon.
- **Zelena knjiga** o kolektivnim postupcima za ostvarivanje prava za potrošače, KOM(2008) 794 kon. (**moгуćnosti kolektivne pravne zaštite potrošača**)

Noviji razvoj

- Na razini EU 2011. godine pokrenuta je **javna rasprava (proces konzultacija)**:
- 1. Kolektivna pravna zaštita: u smjeru koherentnog europskog pristupa“ „Towards a more coherent European approach to collective redress“ (COM(2010)135, 31.3.2010.)
- Potom, Europski Parlament donio je 2. veljače 2012. godine **odluku**:
- 2. „Towards a coherent european approach to collective redress“ podupirući napore EU Komisije.
- U lipnju 2013. EU Komisija izdala je **Obavijest**:

- 3. (Obavijest) Communication from the Commission to the EU Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions „Towards a European Horizontal Framework for Collective Redress“ COM(2013) 401/2 te d) **Preporuku**:
- 4. Preporuka o zajedničkim načelima za kolektivne tužbe na propuštanje i tužbe radi naknade štete u državama članicama u slučaju povrede prava zajamčenih pravom Unije (Commission Recommendation on common principles on injunctive and compensatory collective redress mechanisms in the Member States concerning violation of rights granted under Union Law) COM(2013) 3539/3

Kolektivna pravna zaštita

- **EN: Collective Redress:**
- Communication COM(2013) 401/2
- „Collective redress is a procedural mechanism that allows, for reasons of procedural economy and/or efficiency of enforcement, many similar legal claims to be bundled into a single court action.
- **DE: kollektive Rechtsschutz**
- Mitteilung COM(2013) 401
- „Auf dem Weg zu einem allgemeinen europäischen Rahmen für den kollektiven Rechtsschutz“
- „Der kollektive Rechtsschutz“ umfasst prozessuale Mechanismen, die aus Gründen der Verfahrensökonomie und/oder einer effizienten Rechtsverfolgung die Zusammenfassung einer Vielzahl ähnlicher Rechtsansprüche in einer einzigen Klage ermöglichen

- Depending on the type of claim, collective redress can take the form of **injunctive relief**, where cessation of the unlawful practice is sought, or **compensatory relief**, aimed at obtaining compensation for damage suffered.”
- Je nach Art des Anspruchs kann im Wege des kollektiven Rechtsschutzes auf **Unterlassung**, d. h. Einstellung eines rechtswidrigen Verhaltens, oder auf **Ersatz des erlittenen Schadens** geklagt werden.

Europski ovršni naslov za nesporne tražbine

Dr. sc. Paula Poretti
Pravni fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayer u Osijeku
Jean Monnet katedra za procesno pravo EU

Europski ovršni naslov/ovršni nalog (EON)

- ▶ Uredba (EZ) br. 805/2004. od 21. travnja 2004. kojom se uvodi europski ovršni naslov za nesporne tražbine
- ▶ Čl. 356–364. Ovršnog zakona (NN 112/12, 25/13, 93/14)
- ▶ Uredba (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti i priznanju i ovrši presuda u građanskim i trgovačkim stvarima
- ▶ Uredba (EU) br. 1215/2012 od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima

Izdavanje potvrde o EON

- ▶ Pretpostavke:
  - ▶ a) *Ratione territorii (osim Danske)*
  - ▶ b) *Ratione temporis (21. siječnja 2005.)*
  - ▶ c) *Ratione materiae (građanske i trgovačke stvari, IZNIMKE čl. 2. st. 2. Uredbe)*
- ▶ A) vrste tražbine (nesporne tražbine, t. 5. Preambule Uredbe u vezi s čl. 3. st. 1. Uredbe)
- ▶ B) vrste ovršnih isprava (sudske odluke, sudska nagodba, javne isprave)

Nesporne tražbine

- ▶ Čl. 4. t. 2. Uredbe – novčana tražbina (dospjela ili je datum dospijeća naveden)
- ▶ ako se dužnik tijekom sudskog postupka izrijeком suglasio s tražbinom bilo tako što ju je priznao ili se o njoj nagodio u nagodbi potvrđenoj po sudu ili sklopljenoj tijekom sudskog postupka
- ▶ ako, u skladu s postupovnim pravilima države podrijetla, dužnik u tijeku sudskog postupka nije nikad osporio tražbinu,

- ▶ ako je dužnik izostao sa sudskog ročišta ili nije bio zastupan na ročištu povodom tražbine, a nakon što je osporio tražbinu, pod pretpostavkom da se takvo postupanje prema pravu države podrijetla može smatrati prešutnim priznanjem zahtjeva ili činjenica koje je iznio vjerovnik,
- ▶ ako je dužnik tražbinu izrijeком priznao u javnoj ispravi.

Vrste ovršnih isprava

- ▶ Sudska odluka (presuda, rješenje, platni nalog, *rješenje o ovrši*)
- ▶ Sudska nagodba (sklopljena pred sudom, *odobrena* od strane suda)
- ▶ Javna isprava (sklopljena ili registrirana kao javna isprava – vjerodostojnost (potpis i sadržaj)
- ▶ **Rješenje o ovrši na temelju vjerodostojne isprave?**
- ▶ Zadužnica?

Ovršnost sudske odluke

- ▶ Opće pretpostavke za stjecanje ovršnosti
- ▶ IZNIMKE:
  - ▶ Odluke ovršne prije pravomoćnosti (rješenje o nadoknadi troškova izazvanih propuštanjem..)
  - ▶ Odluke ovršne čak i ako nisu pravomoćne (sudska odluka kojom se fizičkoj osobi koja ne obavlja reg. djelatnost nalaže isplata tražbine čija glavnica ne prelazi iznos od 5.000,00 kuna)

- ▶ Sudska odluka POTVRĐENA kao EON prestala biti OVRŠNA
- ▶ Obrazac (dodatak IV) – potvrda o izostanku ili ograničenju ovršnosti
- ▶ Sudska odluka POTVRĐENA kao EON – u postupku u povodu pravnog lijeka donesena odluka
- ▶ Obrazac (dodatak V) – zamjenska potvrda (ako je odluka ovršna u državi podrijetla)

Minimalni standardi

- ▶ Procesne pretpostavke postupka za donošenje OVRŠNE ISPRAVE (čl. 12–19. Uredbe)
- ▶ Isprave površene kao EON – ovrha se provodi kao na temelju hrvatskog ovršnog naslova (OVRŠNA ISPRAVA)
  - ▶ 1. DOSTAVA
    - ▶ Dostava pismena usporediva s osobnom dostavom
    - ▶ Dostava bez dužnikove potvrde primitka
    - ▶ Dostava pismena zastupniku

- ▶ UPOZNATOST DUŽNIKA S TRAŽBINOM I POSTUPKOM OSPORAVANJA
- ▶ Visina tražbine i kamate naznačene u ispravi kojom se pokreće postupak
- ▶ Dužnik upoznat s postupovnim pravima i obvezama te sankcijama za propuštanje

Nadležnost

- ▶ Sudske odluke – EON izdaje sud koji je donio odluku, Obrazac (dodatak I)
- ▶ Sudske nagodbe – EON izdaje sud pred kojim je zaključena–koji je potvrdio, Obrazac (dodatak II)
- ▶ Javne isprave – EON izdaje javni bilježnik koji je ovlašten, Obrazac (dodatak III)
- ▶ Javne isprave – EON izdaje upravno tijelo, pravne i fizičke osobe s javnim ovlastima, Obrazac (dodatak III)

Zahtjev za izdavanje EON

- ▶ Podnosi se nadležnom tijelu (sud, javni bilježnik)
- ▶ Ispunjene pretpostake – izdaje se EON (bez saslušanja dužnika) na predviđenom obrascu
- ▶ Otpравak se po služb. dužnosti dostavlja dužniku (čl. 358. st. 2. OZ)

Odbacivanje ili odbijanje zahtjeva

- ▶ Sud ili upravno tijelo NE i javni bilježnik
- ▶ Nisu ispunjene MATERIJALNE pretpostavke – ODBIJA SE
- ▶ Nisu ispunjene PROCESNE pretpostavke – ODBACUJE SE
- ▶ Donosi se RJEŠENJE (i obrazlaže se)
- ▶ Protiv rješenja dopuštena žalba (kao protiv rješenja o odbacivanju ili odbijanju prijedloga za ovrhu)

- ▶ Postupanje javnog bilježnika
- ▶ Ako nisu ispunjene pretpostavke za izdavanje EON
- ▶ Dostavlja prijedlog (sa prijepisom isprave ili spisa) nadležnom sudu
- ▶ Nadležan sud – općinski sud prema sjedištu javnog bilježnika
- ▶ OBRAZLOŽENJE

Ispravljanje i ukidanje EON

- ▶ Prijedlog (zahtjev) podnosi se sudu države podrijetla EON radi:
- ▶ Ispravljanja – zbog očite greške postoji nesuglasnost između sudske odluke i potvrde
- ▶ Ukidanja (povlačenja) – zbog toga što ne ispunjava uvjete iz Uredbe za izdavanje
- ▶ Postupak se vodi prema pravu države podrijetla
- ▶ ZAHTJEV, Obrazac (dodatak VI)
- ▶ *Presuda francuskog Vrhovnog suda br. 10-23.518 od 6. siječnja 2012. godine*

- ▶ Sudska potvrda EON – zahtjev se podnosi sudu koji je izdao potvrdu
- ▶ Javnobilježnička potvrda EON – zahtjev se podnosi javnom bilježniku, on prosljeđuje zahtjev s prijepisom spisa sudu
- ▶ Ispravak potvrde o EON – SUD odlučuje odgovarajućom primjenom čl. 342. ZPP
- ▶ Povlačenje (ukidanje) potvrde o EON – SUD odlučuje odgovarajućom primjenom čl. 36. OZ (čl. 359. st. 1. OZ).

Određivanje i provedba EON

- ▶ EON izdana u državi članici = ovršna isprava
- ▶ Ovrha se provodi prema OZ
- ▶ Sudska odluka, nagodba, javna isprava + potvrda EON (obrazac) + PRIJEDLOG za ovrhu na temelju EON (čl. 39. OZ) + prijevod na jezik države ovrhe ovjeren po ovlaštenoj osobi u državama članicama
- ▶ NADLEŽNOST – pravila o stvarnoj i mjesnoj nadležnosti za određivanje odnosno provedbu ovrhe

- ▶ Hvala na pažnji!!

▶ pporetta@pravos.hr

Dr. sc. Paula Poretti
Pravni fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayer u Osijeku
Jean Monnet katedra za procesno pravo EU

EUROPSKI PLATNI NALOG

- Uredba (EZ) br. 1896/2006 od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog
- Čl. 507.i-čl. 507.nj. ZPP (POGREŠNO: čl. 507.k ZPP upućuje na nepostojeće čl. 503. do 503.d ZPP)
- Primjenjuje se od 12. prosinca 2008.
- HRVATSKA??

Područje primjene

The diagram consists of three overlapping green circles. The top circle is labeled 'Ratione materiae', the bottom-left circle is 'Ratione valoris', and the bottom-right circle is 'Ratione temporis'.

- Primjenjuje na građanske i trgovačke stvari u **prekograničnim slučajevima**, bez obzira na prirodu suda
- Prekogranični slučaj – čl. 3. Uredbe 1896/2006
- **Uredba ne obuhvaća** porezne, carinske i upravne stvari ili odgovornost država za postupke i propuste u provođenju javnih ovlasti (*acta iure imperii*)

ne primjenjuje se na:

- (a) imovinska prava koja proizlaze iz bračne veze, oporuka ili nasljeđivanja;
- (b) stečaj, postupke koji se odnose na likvidaciju nelikvidnih društava i drugih pravnih osoba, sudske nagodbe i slične postupke;
- (c) socijalnu sigurnost;
- (d) tražbine koje proizlaze iz izvanugovornih obveza, osim ako:
  - i su one bile predmetom dogovora između strana ili je došlo do priznanja duga;
  - ili se odnose na likvidirane dugove koji proizlaze iz zajedničkog vlasništva nad imovinom

Pojam

The diagram features a large light green arrow pointing to the right. Inside the arrow, there are two smaller green rounded rectangles. The left one contains the text '• europski platni nalog'. The right one contains the text 'naplata novčanih tražbina za *specifičan iznos* koji je *dospio* u vrijeme kada je podnesen zahtjev za europski platni nalog'.

Pretpostavke za izdavanje platnog naloga

- a) pravna stvar iz koje proizlazi tražbina mora pripadati području primjene Uredbe (čl. 2);
- b) pravna stvar mora biti prekogranična (čl. 3);
- c) sud koji izdaje europski platni nalog mora biti nadležan (čl. 6);
- d) tražbina mora biti novčana, izražena u brojkama te dospjela u trenutku podnošenja prijedloga za izdavanje europskog platnog naloga (čl. 4);
- e) prijedlog za izdavanje platnog naloga koji se podnosi na obrascu A mora sadržavati određene nužne podatke (čl. 7);
- f) mora se učiniti vjerojatnim da je tražbina osnovana (čl. 8).

Pokretanje postupka

Tužitelj ispunjava obrazac A iz priloga I i podnosi u papirnatom obliku ili putem bilo kojeg drugog komunikacijskog sredstva, uključujući elektroničkim, koje je prihvatila država članica porijekla i

Sud kojem je podnesen zahtjev za europski platni nalog ispituje čim prije i na temelju obrasca zahtjeva jesu li zadovoljeni uvjeti iz članaka 2, 3, 4, 6 i 7. te je li tražbina osnovana

Zahtjevi iz članka 7. nisu ispunjeni i osim ako je tražbina očito neosnovana ili je zahtjev neprihvatljiv, sud tužitelju pruža priliku da dopuni ili ispravi zahtjev. Sud se koristi se standardnim obrascem B

Prijedlog

Izjava predlagatelja da je on podatke dao prema svom najboljem znanju i savjesti te da prima znanju da svaki namjerno netočan podatak može voditi primjerenim sankcijama prema pravu države članica izdavanje europskog platnog naloga (čl. 7, st. 3)

Predlagatelj može izjaviti da se protiv pretvaranja postupka u parnični postupak, ako protivnik prijedloga izjavi prigovor protiv izdanog europskog platnog naloga (čl. 7, st. 4)

Odluke suda

Prijedlog nije ispunjen kako to zahtjeva čl. 7, a tražbina nije očito neosnovana te prijedlog nije nedopušten-mogućnost da se dopuni ili ispravi prijedlog - obrazac B (Prilog II Uredbe) u roku koji odredi sud

Pretpostavke za izdavanje EPN ispunjene **samo za dio tražbine** - sud obavještava predlagatelja na obrascu C (Prilog III Uredbe) – rok da prihvati ili odbije EPN u iznosu koji je naveo sud, uz pouku o posljedicama njegove odluke

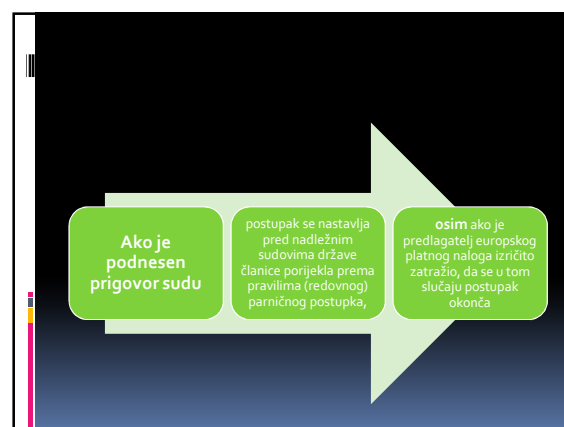
Odbijanje prijedloga

- Obavijest predlagatelju putem obrasca D (Prilog IV Uredbe) o razlozima odbijanja prijedloga za EPN
- a) ako pretpostavke navedene u čl. 2, 3, 4, 6. i 7. Uredbe nisu ispunjene;
- b) ako je tražbina očito neosnovana;
- c) ako predlagatelj nije odgovorio sudu u roku koju mu je sud prema čl. 9, st. 2. odredio;
- d) ako predlagatelj nije odgovorio sudu u roku koji mu je sud odredio prema čl. 10. ili je prijedlog suda u pogledu sniženja tražbine odbio

Izdavanje EPN

U roku od 30 dana nakon primitka prijedloga za izdavanje EPN, na obrascu E (Prilog V Uredbe)

Obavijest protivniku platnog naloga da on može ili predlagatelju **platiti iznos** naveden u platnom nalogu ili protiv izdanog europskog platnog naloga **podnijeti prigovor unutar 30 dana** od trenutka kada mu je platni nalog dostavljen

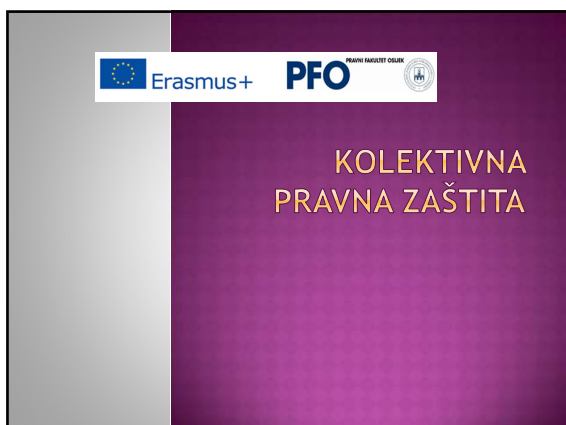

- pretpostavke za ovršnost -prema pravu države članice porijekla
- Ovršni EPN (čl. 18, st. 1-3) – priznaje se i ovršava u svim drugim državama članicama, **bez da je potrebno proglašenje ovršnosti takve strane odluke i bez da se takvo priznanje može pobijati** (nema egzekvature)

- Na prijedlog protivnika platnog naloga nadležni sud u **državi članici ovrhe** uskratit (odbit) će ovrhu, ako je
- europski platni nalog **nespojiv s ranijom odlukom** ili ranijim platnim nalogom, koja je ili koji je donesen u nekoj državi članici ili trećoj zemlji, a
  - a) ranija je odluka ili raniji platni nalog donesen između istih strana temeljem istog predmeta spora, i
  - b) ranija odluka ili raniji platni nalog ispunjava potrebne pretpostavke za priznanje u državi članici ovrhe i
  - c) nespojivost u sudskom postupku države članice porijekla nije mogla biti istaknuta (čl. 22, st. 1).

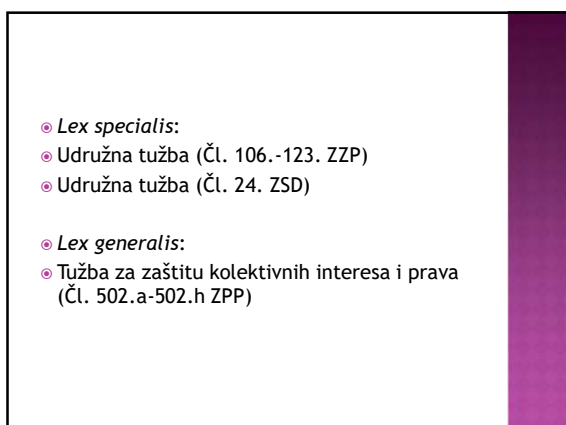
- Hvala na pažnji!

ZAKONODAVNI OKVIR

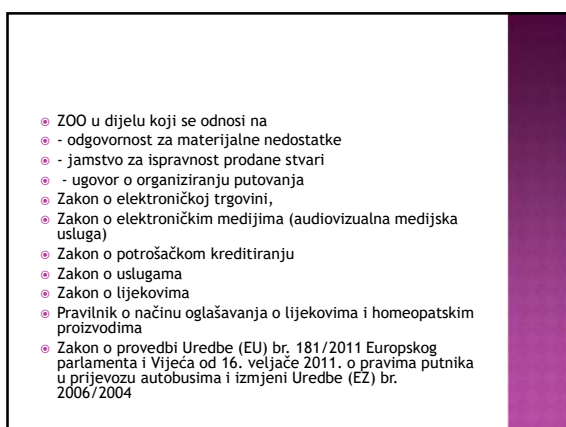
- 2003. Zakon o zaštiti potrošača (Novi 2007, Novela 2009. Novi 2014. (NN 41/14)
- 2009. Zakon o suzbijanju diskriminacije (85/08, 112/12)
- 2011. Zakon o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14)

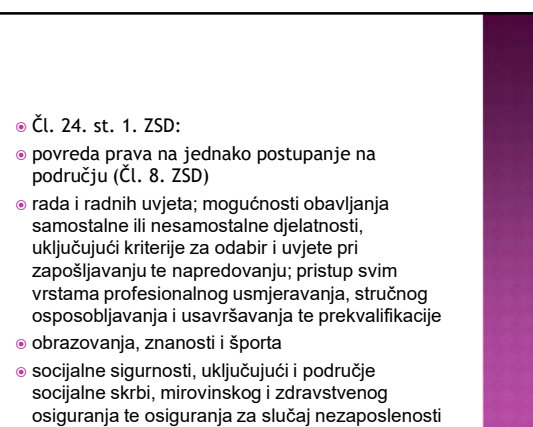
- *Lex specialis*:
  - Udružna tužba (Čl. 106.-123. ZJP)
  - Udružna tužba (Čl. 24. ZSD)
- *Lex generalis*:
  - Tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava (Čl. 502.a-502.h ZJP)

PODRUČJE PRIMJENE

- Čl. 106. st. 1. ZJP:
- Zakoni kojima su regulirana upravna područja (Čl. 4. st. 1.)
- Isticanje cijena proizvoda i usluga (Čl. 7.)
- Nepoštena poslovna praksa (Čl. 30. do 40.)
- Obveza obavještanja pri sklapanju ugovora s trgovcem (Čl. 42.)
- Kupoprodaja, nepoštene odredbe potrošačkih ugovora, sklapanje ugovora na daljinu, timeshare..(Čl. 44. do 104.)

- ZOO u dijelu koji se odnosi na
  - - odgovornost za materijalne nedostatke
  - - jamstvo za ispravnost prodane stvari
  - - ugovor o organiziranju putovanja
- Zakon o elektroničkoj trgovini,
- Zakon o elektroničkim medijima (audiovizualna medijska usluga)
- Zakon o potrošačkom kreditiranju
- Zakon o uslugama
- Zakon o lijekovima
- Pravilnik o načinu oglašavanja o lijekovima i homeopatskim proizvodima
- Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004

- Čl. 24. st. 1. ZSD:
  - povreda prava na jednako postupanje na području (Čl. 8. ZSD)
  - rada i radnih uvjeta; mogućnosti obavljanja samostalne ili nesamostalne djelatnosti, uključujući kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju te napredovanju; pristup svim vrstama profesionalnog usmjeravanja, stručnog osposobljavanja i usavršavanja te prekvalifikacije
  - obrazovanja, znanosti i športa
  - socijalne sigurnosti, uključujući i područje socijalne skrbi, mirovinskog i zdravstvenog osiguranja te osiguranja za slučaj nezaposlenosti

- ◉ pravosuđa i uprave
- ◉ stanovanja,
- ◉ javnog informiranja i medija
- ◉ pristupa dobrima i uslugama te pružanju istih
- ◉ članstva i djelovanja u sindikatima
- ◉ organizacijama civilnoga društva, političkim strankama ili bilo kojim drugim organizacijama,
- ◉ sudjelovanja u kulturnom i umjetničkom stvaralaštvu

- ◉ Čl. 502. st. 2. ZPP:
- ◉ Interesi koji se tiču
- ◉ čovjekova okoliša i životne sredine
- ◉ moralni
- ◉ etnički
- ◉ potrošački
- ◉ antidiskriminacijski
- ◉ dr. interesi

STRANKE

- ◉ Aktivna stranka (*tužitelj*)
- ◉ 1. ovlaštena tijela ili osobe koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača, kao što su udruge za zaštitu potrošača te državna tijela nadležna za zaštitu potrošača (Čl. 107. st. 1. ZP)
- ◉ **Odluka o određivanju tijela i osoba ovlaštenih za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača (NN 105/14) od 29. kolovoza 2014.**

- ◉ Ministarstvo gospodarstva
- ◉ Ministarstvo financija
- ◉ Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture,
- ◉ Ministarstvo zdravlja
- ◉ Agencija za elektroničke medije
- ◉ Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti
- ◉ „Potrošač“ Hrvatski savez udruge za zaštitu potrošača
- ◉ Savez udruge za zaštitu potrošača Hrvatske

- ◉ 2. Udruge, tijela, ustanove i druge organizacije
- ◉ - osnovane u skladu sa zakonom
- ◉ - opravdani interes za zaštitu kolektivnih interesa skupine/
- ◉ -u sklopu djelatnosti bave se zaštitom prava na jednako postupanje
- ◉ Ako učine vjerojatnim da je povrijeđeno pravo na jednako postupanje (Čl. 24. st. 1. ZSD)

- ◉ 3. Udruge, tijela, ustanove i druge organizacije
- ◉ - osnovane u skladu sa zakonom
- ◉ -u sklopu registrirane djelatnosti bave se zaštitom kolektivnih interesa i prava
- ◉ Ovlaštenje *posebnim* zakonom predviđeno/uz uvjete predviđene zakonom

TUŽBA/PRESUDA

- ◉ Ako utvrdi da je tužbeni zahtjev osnovan, sud će odlukom (Čl. 114. ZZZP)
- ◉ 1. utvrditi čin povrede propisa o zaštiti potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona i precizno ga definirati
- ◉ 2. narediti tuženiku da prekine s postupanjem koje je protivno propisima o zaštiti potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, te mu narediti da, ako je to moguće, usvoji mjere koje su potrebne za uklanjanje štetnih posljedica koje su nastale zbog njegova protupravnog ponašanja i

- ◉ 3. zabraniti mu takvo ili slično ponašanje ubuduće.
- ◉ Sud će naložiti tuženiku da o svom trošku objavi cijelu ili dio odluke ako njezino objavljivanje može pridonijeti da se ublaže ili u potpunosti isključe štetne posljedice povrede propisa o zaštiti potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona. (Čl. 115. ZZZP)

- ◉ U tužbi mogu se istaknuti zahtjevi da se:
  1. utvrdi da je postupanje tuženika povrijedilo pravo na jednako postupanje u odnosu na članove skupine
  2. da se zabrani poduzimanje radnji kojima se krši ili može prekršiti pravo na jednako postupanje, odnosno da se izvrše radnje kojima se uklanja diskriminacija ili njezine posljedice u odnosu na članove skupine
  3. da se presuda kojom je utvrđena povreda prava na jednako postupanje na trošak tuženika objavi u medijima (Čl. 24. st. 2. ZSD)

- ◉ Podnositelj tužbe može, **ako posebnim zakonom nije drukčije propisano**, zatražiti:
  - ◉ 1. da se utvrdi da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti
  - ◉ 2. da se zabrani poduzimanje radnji kojima se povređuju ili ugrožavaju interesi ili prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti, uključujući i korištenje određenih ugovornih odredaba ili poslovne prakse

- ◉ 3. da se tuženiku naloži poduzimanje radnji radi otklanjanja nastupjelih ili mogućih općih štetnih posljedica nedopuštenih postupanja tuženika, uključujući i uspostavu prijašnjeg stanja ili stanja koje će po mogućnosti najviše odgovarati tom stanju ili stanju u kojemu moguća povreda zaštićenih kolektivnih interesa ili prava ne bi mogla nastupiti
- ◉ 4. da se presuda kojom će biti prihvaćen koji od zahtjeva iz prethodnih točaka ovoga stavka objavi na trošak tuženika u medijima (Čl. 502.b ZPP)

PRAVOMOĆNOST

- ◉ Odluka kojom sud usvaja tužbeni zahtjev obvezuje tuženika da se u budućnosti suzdrži od istog ili sličnog protupravnog ponašanja u odnosu na sve potrošače. (čl. 117. st. 1. ZZZP)
- ◉ Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. (Čl. 118. ZZZP)

- ZSD - ne postoje odredbe o djelovanju učinka presude
- Fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a st. 1. da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. (Čl. 502. c ZPP)

OVRHA

- Ovrhu na temelju odluke iz stavka 1. članka može, osim tužitelja i ovlaštenog tijela ili osobe iz čl. 107. st. 2., tražiti i svaki potrošač iz stavka 1. ovoga članka. (Čl.117. st. 2. ZZP)
- U presudi kojom prihvaća zahtjeve iz tužbe iz članka 502.a st. 1. sud može odlučiti da žalba ne zadržava ovrhu ili odrediti kraći rok od propisanog za ispunjenje činidbi koje su naložene tuženiku. (Čl. 502. f ZPP)

ESCP (EPSMV) prema Uredbi EZ br. 861/2007

Dr. sc. Paula Poretti

Uredba br. 861/2007 Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti 1. rujna 2009. /RH 1. srpnja 2013.

Postupovno pravo države članice u kojoj se postupak vodi (čl. 507.o – 507. ž ZPP)

· HITNOST	· JEDNOSTAVNOST	· EKONOMIČNOST
-----------	-----------------	----------------

Vrsta sporova

TRGOVAČKI SPOROVI

GRADANSKI SPOROVI

prekogranični sporovi

vrijednost (bez kamata, poreza...) ne prelazi
2000 eura

alternativni sporovi (u odnosu na nacionalne)

RH:

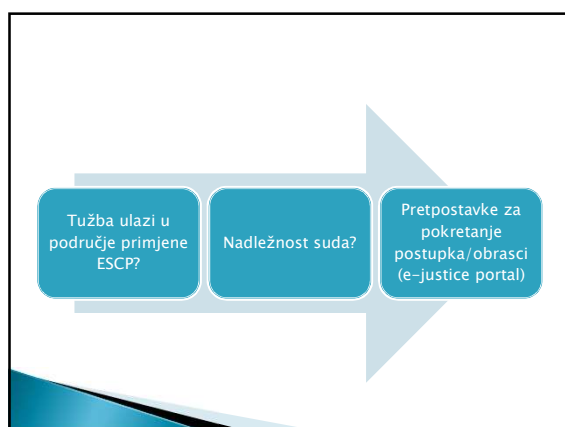
građanski: do 10 000 kn

trgovački: do 50 000 kn

Prijedlog Uredbe (2013)
do 10 000 eura

- ▶ NE PRIMJENJUJE SE
- ▶ porezni i carinski i upravni predmeti
- ▶ predmeti u kojima se tuži državu za radnje ili propuste u izvršavanju javnih ovlasti („*acta jure imperii*“)
- ▶ osobna stanja, pravna i poslovna sposobnost kao i zakonsko zastupanje fizičkih osoba;
- ▶ vlasnička prava iz bračnih odnosa, pravo uzdržavanja i prava na području nasljednog prava uključujući oporučno pravo

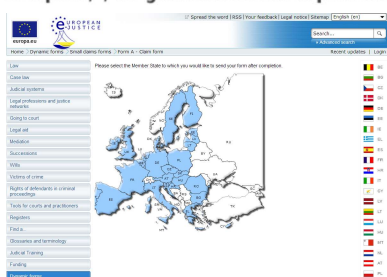
- ▶ stečaj, postupci likvidacije platežno nesposobnih društava i drugih pravnih osoba, sudske nagodbe, nagodbe i slični postupci
- ▶ socijalno osiguranje
- ▶ arbitraža
- ▶ radno pravo
- ▶ zakup i najam nekretnina, osim tužbe zbog novčanih tražbina
- ▶ povreda privatne sfere ili prava osobnosti, osim klevete

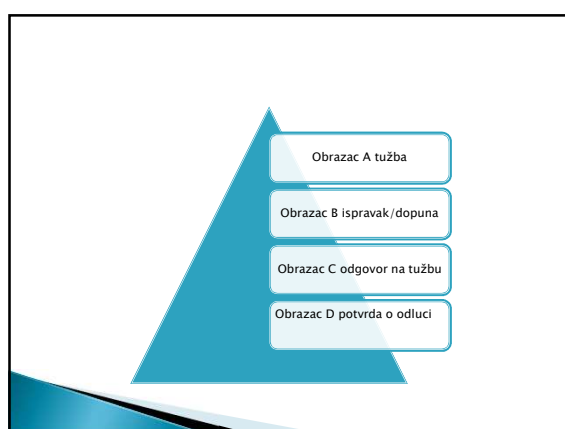
Pokretanje postupka

- Tužitelj kod nadležnog suda ispunjava obrazac A iz priloga I ili ga **dostavi sudu poštom** ili na drugi način
- Tužba koja je podnesena ne ulazi u polje primjene Uredbe – sud će o tome obavijestiti tužitelja
- Ako tužitelj zbog toga ne povuče tužbu – sud postupa prema postupovnom pravu države članice u kojoj se postupak vodi

Europski e-justice portal <https://e-justice.europa.eu>

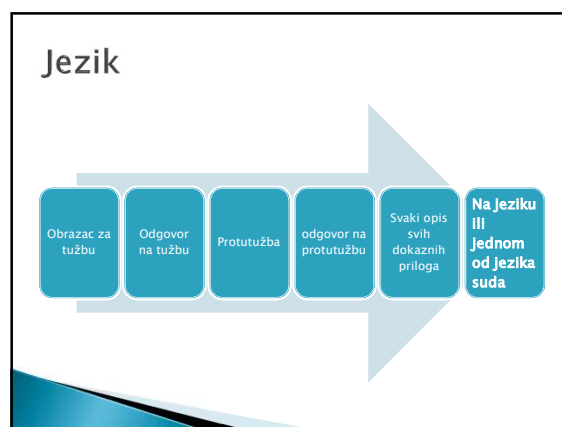
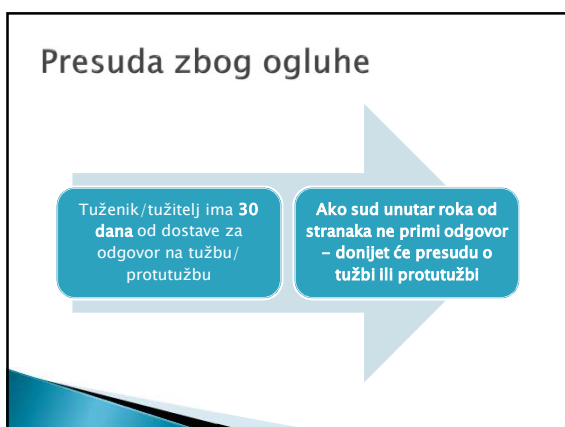
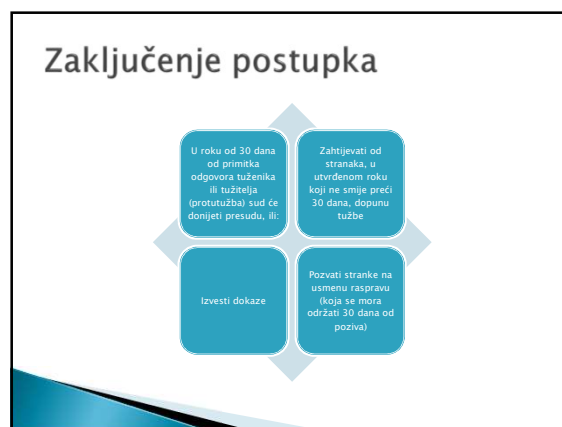
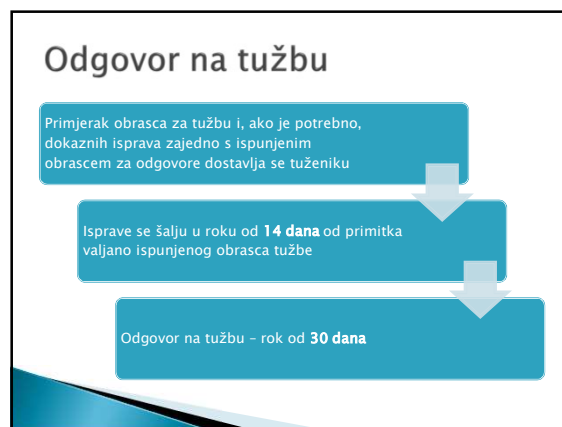
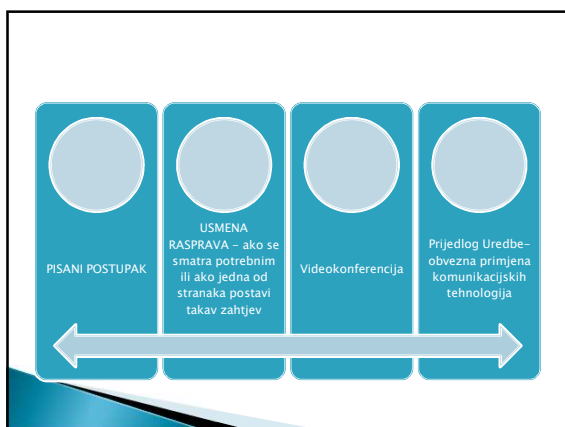

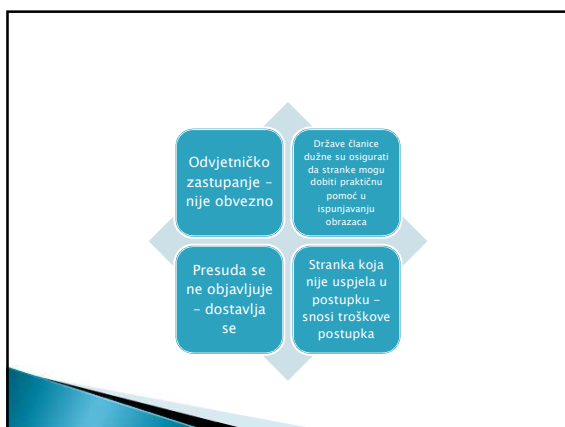
- ▶ **Države članice dužne su osigurati da obrazac za tužbu/drugi obrasci budu dostupni u svim sudovima kod kojih se može pokrenuti europski postupak za sporove male vrijednosti (e-justice portal)**

Vođenje postupka

- Podatci nepotpuni ili nejasni ili obrazac tužbe nije uredno ispunjen a tužba nije očito neosnovana ili nije očito nedopuštena
- Obrazac se vraća na dopunu ili ispravljanje ili (dodatni podatci, prilozii ili povlačenje tužbe) – u za to određenom roku (obrazac B iz Priloga II)
- Neosnovana, očito nedopuštena ili ako tužba koja nije roku dopunjena ili ispravljena – tužba će odbacuje odnosno odbija

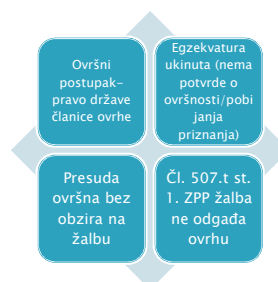
Pravni lijekovi

- ▶ Države članice – dužne obavještavati Komisiju o tome je li pravni lijek dopušten prema nacionalnom procesnom pravu protiv presude donijete u europskom postupku za sporove male vrijednosti i je li u roku podnesen
- ▶ Čl. 507. s st. 3. ZPP – dopuštena žalba prema čl. 467. ZPP (sporovi male vrijednosti)

Minimalni standardi (čl. 18. Uredbe 861 / 2007)

- PREISPITIVANJE PRESUDE
- Obrazac tužbe/poziv na raspravu dostavljeni bez potvrde o osobnoj dostavi
- Dostava bez krivnje tuženika nije obavljena pravovremeno
- Tuženik nije prigovorio na zahtjev zbog više sile ili izvanrednih okolnosti

Ovrha

Dr. sc. Paula Poretti

POSTUPAK U SPOROVIMA MALE VRIJEDNOSTI

Sporovi male vrijednosti

- 1. Sporovi u kojima se tužbeni zahtjev odnosi na potraživanje u novcu koje ne prelazi iznos od 10.000,00 kuna
- 2. Sporovi u kojima se tužbeni zahtjev ne odnosi na potraživanje u novcu (ali istaknuta je procesna *facultas alternativa* - iznos ne prelazi 10.000,00 kuna)
- 3. Sporovi u kojima je predmet predaja pokretne stvari (vrijednost ne prelazi 10.000,00 kuna)

- ISKLJUČENI
- Sporovi o nekretninama
- Sporovi iz radnih odnosa (odluka o prestanku ugovora o radu)
- Sporovi zbog smetanja posjeda
- Provođi se i u povodu prigovora protiv platnog naloga (iznos ne prelazi 10.000,00 kuna)

Osobitosti postupka

- Tužba se dostavlja tuženiku na odgovor
- U tužbi/odgovoru na tužbu iznose se činjenice i predlažu dokazi
- Na pripremnom ročištu AKO ih bez svoje krivnje nisu mogle ranije iznijeti
- Oglašavanje stvarne/mjesne nenadležnosti- najkasnije do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari

- Ako zbog preinačenja tužbenog zahtjeva
- 1. Vrijednost prijeđe 10.000,00 kuna – postupak se nastavlja po pravilima za redovni postupak
- 2. Vrijednost se smanji i ne prelazi 10.000,00 kuna – postupak se nastavlja po pravilima sporova male vrijednosti

- Ako tužitelj ne dođe na prvo ročište - uzima se da je povukao tužbu – osim ako se ne upusti u raspravljanje
- Ako s kasnijih ročišta izostanu obje stranke – odgađa se – ako ponovno izostanu – tužba povučena
- Objava presude - po okončanju glavne rasprave
- Rok za žalbu 8 dana

Vježba: Praktični primjer slučaja europskog postupka u sporovima male vrijednosti

Catherine je vlasnica trgovine Nature Boutique (NB) koja je registrirana u Francuskoj i smještena u francuskim Alpama. Od obiteljske tvrtke Titanic Ltd smještene u Plocktonu u Škotskoj kupila je ručno izrađenih 12 ukrasnih kutija i 8 ukrasnih prekrivača za dogovoreni iznos od 1, 250 britanskih funti (GBP) (1 000 za kutije i 250 za prekrivače).

Naručene je stvari preuzeo Catherinin suradnik na međunarodnom sajmu na kojemu se izlažu i prodaju domaći proizvodi i proizvodi ručne izrade u lipnju 2012. godine u Glasgowu. Kao i u prethodnim slučajevima, platila je 1000 britanskih funti putem međunarodnog bankovnog prijenosa 24. kolovoza 2012. godine. Dogovoreno je da će se ostatak iznosa od 250 britanskih funti platiti naknadno.

Catherine je izložila kutije i prekrivače u svojoj trgovini krajem srpnja. Dio je čak objesila na zidove trgovine. Nakon nekoliko tjedana primjetila je pukotine i oštećenja na ručkama kutija, premda su bile predviđene za vješanje. S obzirom na cijenu kutija, odnosno okolnost da ne može prodati oštećene kutije za cijenu od 200 eura po kutiji, Catherine je odlučila vratiti kutije radi zamjene u Plockton.

No, nakon što je 1. listopada 2012. godine primila ponovno iste, oštećene kutije iz Plocktona, bez objašnjenja od strane Titanica Catherine je bila vrlo ljuta te je nekoliko puta bezuspješno pokušala kontaktirati tvrtku Titanic telefonom. Kada je konačno uspjela kontaktirati Jamie koji je bio odgovoran za prodaju, on je tvrdio da kutije nisu bile oštećene kada su poslane, nego su oštećenja nastala prilikom neispravnog vješanja na zidove trgovine. Catherinin zahtjev za naknadu iznosa koji je prethodno platila Jamie je odbio, no ona je svejedno poslala kutije ponovno natrag, uz pisani zahtjev za povrat plaćenog iznosa. Odgovor nije primila. Jamie ne odgovara na pozive. Uz iznos plaćen za kutije, Catherine zahtjeva povrat 19 eura za međunarodni bankovni prijenos izvan eurozone i 38 eura za troškove slanja paketa i telefonske pozive.

1. Ulazi li ova tužba u područje primjene Uredbe (EZ) 861/2007?

2. Catherine/NB želi pokrenuti postupak protiv Titanic prema Uredbi (EZ) 861/2007. Treba li NB kao tužitelj odvjetnika?

3. Catherine/NB želi pokrenuti postupak protiv Titanic prema Uredbi (EZ) 861/2007. Što treba učiniti?

4. Što treba učiniti sud po primitku obrasca tužbe?

a. Što ako sud ocijeni da obrazac A nije prikladno ispunjen?

b. Što ako je NB poslao sudu obrazac A na francuskom jeziku umjesto na engleskom jeziku što je predviđeno u škotskom pravnom sustavu? Predvidite kako bi nadležni sud postupio?

c. Koje su posljedice ako tužitelj (BN) ne podnese dopunu tužbenog zahtjeva u vremenu koje je predvidio sud?

d. Što ako sud utvrdi da je tužbeni zahtjev neosnovan?

e. Što ako sud ne razumije iskaze svjedoka koje je sudu podnijela Catherine?

f. Što ako sud ima potrebne relevantne elemente i želi nastaviti postupati? Navedite što će učiniti sud.

5. Što treba učiniti tuženik (Titanic) u tom stadiju postupka?

5.1. Što ako se Titanic odluči odgovoriti na tužbu?

a. Titanic želi:

- braniti svoj položaj (npr. smatra tužbeni zahtjev neosnovanim, a čak i ako je osnovan, Titanic smatra da ne bi trebao snositi troškove za bankovni prijenos u iznosu od 18 eura, a pitanje prekrivača čak nije sporno.

- zahtijevati usmenu raspravu

Što bi trebao učiniti Jamie kako bi obranio položaj Titanica u postupku?

b. Titanic osporava tužbeni zahtjev NB-a tvrdeći da Nb nije platio cjelokupni iznos te želi podnijeti zahtjev za preostali neplaćeni iznos za prekrivače (250 britanskih funti)? Što ako Titanic smatra da je ugovorena cijena 3, 250 britanskih funti, pa bi stoga tužitelj trebao platiti 2, 250 britanskih funti Titanicu?

5.2. Što ako Titanic ne učini ništa?

6. Catherine (NB) želi znati kada će i kako završiti postupak.

a. U kojemu se vremenu očekuje da bi sud trebao donijeti odluku?

b. Hoće li Catherine/NB moći ostvariti povrat iznosa od 350 britanskih funti za troškove prijevoda i vještačenja? Ako da, što treba učiniti?

c. Imaju li stranke pravo na pravni lijek protiv odluke donesene u europskom postupku za sporove male vrijednosti? Što trebaju učiniti?

d. Uz pretpostavku da je tužbeni zahtjev NB-a uspio i Titanic podnosi žalbu. Može li Catherine/NB pokrenuti ovršni postupak radi prisilnog ostvarenja odluke?

7. Catherine je saznala da Titanic ima imovinu u Francuskoj. Što treba učiniti kako bi se provela ovrha na temelju odluke škotskog suda na imovini tuženika (dužnika) u Francuskoj? *Exequatur*?

8. Uz pretpostavku da je tužbeni zahtjev NB-a osnovan, može li se Titanic suprotstaviti ovrsi?